



# Sozvočja Slovenije

Knjiga dandanes ni več zgolj to, kar pod besedo pojmuje. Imamo že tudi elektronske in – kar je še posebej dragoceno – zvočne knjige. Izjemno delo, ki bi moralo najti svoj prostor na vseh slovenskih domačih knjižnih policah, je zgodaj spomladi pod naslovom **Sozvočja Slovenije** izdala založba **Celinka**. Izdajo dveh zgoščenk z izvorno slovensko ljudsko glasbo spremlja knjiga, ki na 74 straneh dvojezično – v slovenščini in angleščini – predstavlja vseh 33 na plošči uvrščenih izvajalcev in spregovori o pomenu ljudske glasbe.

»Kot lahko vidimo, okušamo, čutimo Slovenijo, tako jo lahko tudi slišimo. Ljudska glasba je najboljša prenašalka zgodb, dogodkov in občutij, ki so se v preteklosti tkale po domovih alpskih, visokopašniških, dolinskih in nižavskih panonskih, obmorskih in vinorodnih območij slovenskih etničnih pokrajin. Tako izrazitih razlik v načinu današnjega življenja, kot so bile nekoč v nekdanjem, danes ni več. Razlika pa je v času med današnjim in nekdanjim življenjem. Pozabljam. Brez težav se ni vedno mogoče spomniti starega napeva svoje babice, še manj zaplesati plesa ceprla ali drmača in vedeti, zakaj tako ubrano, živahno in domiselno udarjajo zvonovi v bližnjem cerkvenem zvoniku. Tisto, kar je bilo nekoč najbližje, najbolj domače, nam je zdaj tuje, skoraj eksotično.« Tako svoj izjemen projekt opisuje idejni vodja projekta **Janez Dovč**. Pojasnjuje, da je zamisel zanj dobil ob poslušanju izvorne kitajske glasbe v Šanghaju, ko je umetnik občinstvu potožil, kako hitro hrup sodobne civilizacije »žre« pristno tradicionalno ljudsko glasbo. Ko je padla odločitev za projekt,

je s sodelavci v štirih mesecih prevozil več kot tri tisoč kilometrov v lovu na spomin in odmev prostora, ki se mu reče slovenska ljudska glasba.

Na ploščah in v knjigi najdete tudi ljudske umetnike s Celjskega. Najprej so tu ljudski pevci iz Luč, ki gojijo v svetu edinstveno šestglasno petje »z glasovi naprej«, »čries«, »na treko«, »na štrto«. Ne manjka Franci Roban iz Robanovega kota s svojimi citrami. Tu so tudi Paridolske korenine s Kozjanskega, ki pojejo štiriglasno, občasno pa se oglasi še peti glas, ki poje »na iber«.

Na ploščah je mogoče slišati vse, od značilnega ljudskega petja do mojstrov izvirnih ljudskih glasbil, glasbo, ki sega od Panonije do morja in Alp, a tudi v zamejstvo, v Rezijo, na slovensko Koroško in v Porabje. Slišimo trstenke, prekmurske cimbele, violinske in navadne citre, gorenjske gosli, klarinet, harmoniko in kontrabas, rezijansko citiro in bunkulo, oprekelj ... Preprosto knjiga in plošči, ki ju je treba imeti pri sebi. Zase in za prihodnje rodove.

## O avtorju projekta

**Janez Dovč**, slovenski harmonikar, skladatelj in fizik, letnik 1980, je svoj prvi glasbeni nastop zabeležil pri petih letih, glasbi pa se je povsem posvetil šele, ko se je leta 2004 pridružil eni najuglednejših slovenskih zasedb, skupini Terrafolk. Z njo se je razvil v izjemnega odrskega in studijskega glasbenika, prekrižaril dobršen del sveta, njegove skladbe in priredbe so zazveneze zlasti v njegovi skupini **Jararaja**. Kot glasbenik in skladatelj sodeluje s številnimi solisti, orkestri in ustvarjalci studijskih in odrskih projektov. Je tudi gonilna sila ene najbolj avtorsko usmerjenih in kakovostnih slovenskih založb

– **Celinke**, ki je v zadnjih letih poskrbela za izredno veliko avtorskih izdaj izvirnih in kakovostnih glasbenikov. Takšnih, ki ne hlatajo za takojšnjim uspehom, ki za svoje glasbeno ustvarjanje iščejo navdih v etnu in ga spreminjajo v avtorske skladbe najrazličnejših slogov, vendar vselej s koreninami globoko v ljudski glasbi kot ustvarjalnem navdihu sodobne, priljubljene in tudi mladim ušesom izjemno poslušljive, kakovostne glasbe, pisane z velikim G.

BRANKO STAMEJČIČ